

врахуванню індивідуальних якостей особистості, професійних потреб і запитів фахівців медичної галузі.

«Узявши під увагу все, що було сказано вище, варто поставити питання: «Яка філософія роботи тренера? Можна з певністю сказати тільки одне: цим завданням є поширення меж свободи людини у світі за допомогою навчання» [6].

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38–39. – Ст. 380.
2. Ленгранд П. Сфери перманентної самоосвіти / П. Ленгранд; переклад І. Войнар та Я. Кубін. – Варшава, 1995.
3. Організаційно-методичні питання інтернатури зі спеціальності «Внутрішні хвороби» на заочній частині навчання в базових лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я : методичні рекомендації / М. М. Потяженко, О. Є. Кітура, Н. Л. Соколюк, Н. О. Люлька, Т. В. Настрога, С. О. Гаєвський, Є. О. Величко. – Полтава, 2016. – 170 с.
4. Організаційно-методичні питання інтернатури зі спеціальності «Медицина невідкладних станів» на заочній частині навчання в базових лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я: методичні рекомендації / М. М. Потяженко, О. Є. Кітура, Н. Л. Соколюк, Н. О. Люлька, Т. В. Настрога, С. О. Гаєвський, І. Ткач. – Полтава, 2016. – 132 с.
5. Освіта – тут захований скарб. Звіт для ЮНЕСКО Міжнародної комісії освіти для XXI століття (Learning: The Treasure Within). – Видавництво ЮНЕСКО, 1996. – С. 25. Ця електронна версія основних положень Доповіді підготовлена МОО ВПП ЮНЕСКО «Інформація для всіх» в 2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ifap.ru/library/book201.pdf>.
6. Персьценьяк К. Специфіка навчання дорослих / Кшиштоф Персьценьяк // Порадник для тренера. – Бялисток : Ортдрук, 2007. – С. 11–21.
7. Потяженко М. М. Сучасні методи лікування ішемічної хвороби серця: навчально-методичний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. Рекомендовано ЦМК МОЗ України, від 16.12.2015 р. / М. М. Потяженко, Н. О. Люлька, Т. В. Дубровінська [та ін.]. – Полтава : ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2016. – 105 с.
8. Пултужицький Ю. Андрагогіка як наука, потрібна в роботі тренера / Ю. Пултужицький // Порадник для тренера. – Бялисток : Ортдрук, 2007. – С. 5 – 11.
9. Скрипник І. М. Клінічна пульмонологія : навч. посіб. Рекомендовано ЦМК МОЗ України від 16.10.2012 р. / І. М. Скрипник, Н. Л. Соколюк, О. Ф. Гопко. – Полтава : ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2016. – 314 с.

УДК 378:61:37.045:159.9-057.875(477.53-25)

Похилько В.І., Ставицька Н.П., Ющенко Ю.П., Климач Т.М.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ГРУП НОВОГО НАБОРУ ВДНЗУ «УМСА»

У статті розкриті особливості адаптації студентів перших курсів усіх факультетів академії та медичного коледжу, студентів другого курсу нормативної форми навчання стоматологічного факультету (на другий курс зараховуються студенти, які мають середню спеціальну освіту). Завданням дослідження був аналіз типових проблем психологічної адаптації до умов навчання у виші, виявлення можливостей забезпечення психічного здоров'я студентів. Дослідження враховували групи нового набору впродовж 2015-2018 н.р.

Ключові слова: адаптація, емоційне розчарування, навчальна мотивація, психічне здоров'я.

Для сучасних студентів навчання у вищому медичному навчальному закладі – дуже важливий період життя, адже це час становлення майбутнього лікаря, фахівця. На початковому етапі навчання студенти проходять процес адаптації.

Ефективність процесу адаптації залежить від рівня мотивації та результативності навчальної діяльності. Ми розглядаємо адаптацію до навчально-виховного процесу в академії як активне і творче пристосування студентів до умов соціального середовища в академії та на її базах. Під час адаптації до навчання у виші в студентів відбувається зміна установок, переконань, звичок, способу життя. Відбувається психологічне і фізичне перенапруження, можлива втрата інтересу до навчання, розчарування. Проблеми адаптації студентів до навчання присвячені праці вчених психологів, медиків, філософів і соціологів (А.І.Рувинський, А.Д.Андрєєва, Ю.А. Кустов, Л.Н. Гаценко, Л.А.Ефімова, О.М.Леонтьєв, Л.Г. Вяткін, Н.А. Ісаєва, Ж.Н.Філіпова та ін.) [1]. Український учений В.П. Казаміренко запропонував програму дослідження психолого-соціальних чинників адаптації молоді до навчання у ВНЗ [3].

Метою дослідження стало виявлення особливостей процесу адаптації студентів-першокурсників ВДНЗУ «УМСА», пошук ефективних засобів забезпечення психічного здоров'я студентів. У ході дослідження нами розглянуті типові проблеми психологічної адаптації студентів до умов навчання. Об'єкт дослідження: особливості психологічної та соціальної адаптації студентів. Предмет дослідження – основні чинники і фактори, що сприяють процесу.

Методи дослідження: опитування за розробленою в академії анкетой «Особливості соціально-психологічної адаптації студентів-першокурсників та студентів другого курсу нормативного терміну навчання».

З 2015 по 2018 рік було опитано 1789 студентів, з них: 737 студентів стоматологічного факультету; 811 студентів медичного факультету №1; 138 студентів медичного факультету №2; 103 студенти медичного коледжу.

Результати дослідження та їх обговорення

Анкетування підтвердило думку, що майже всі опитані студенти не жалкують, що стали студентами ВДНЗУ «УМСА» (Рис.1).

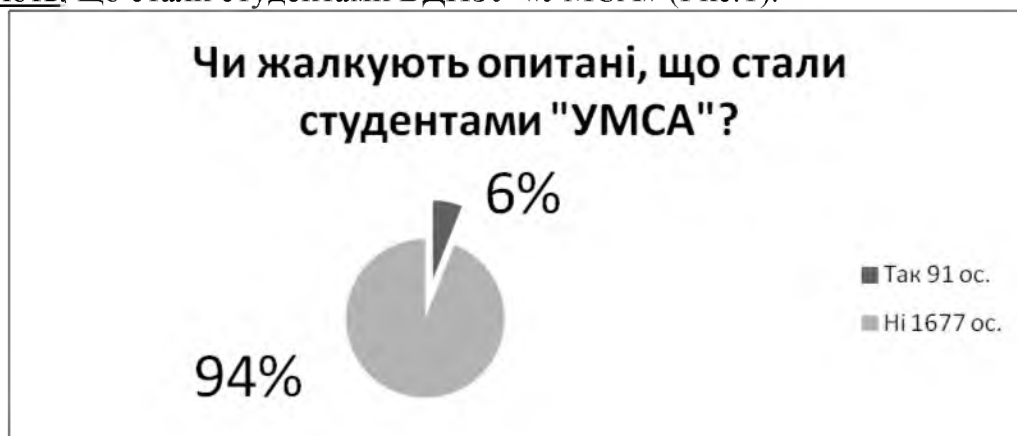

Рис. 1

Дослідження продемонструвало, які враження склалися в першокурсників від навчання в академії (Рис. 2).

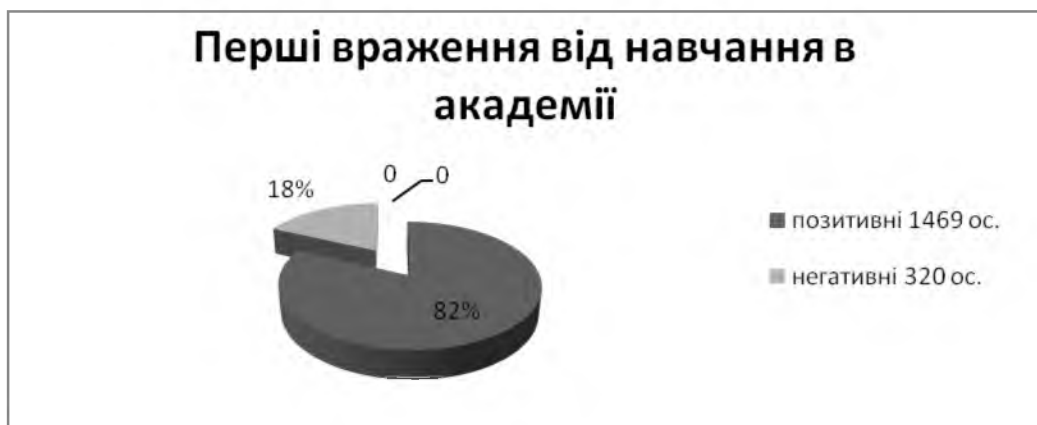

Рис.2

Відомо, що ефективність навчальної діяльності залежить від мотивації до навчання. Було досліджено, з якою метою вступає молодь до медичної академії (Рис. 3).

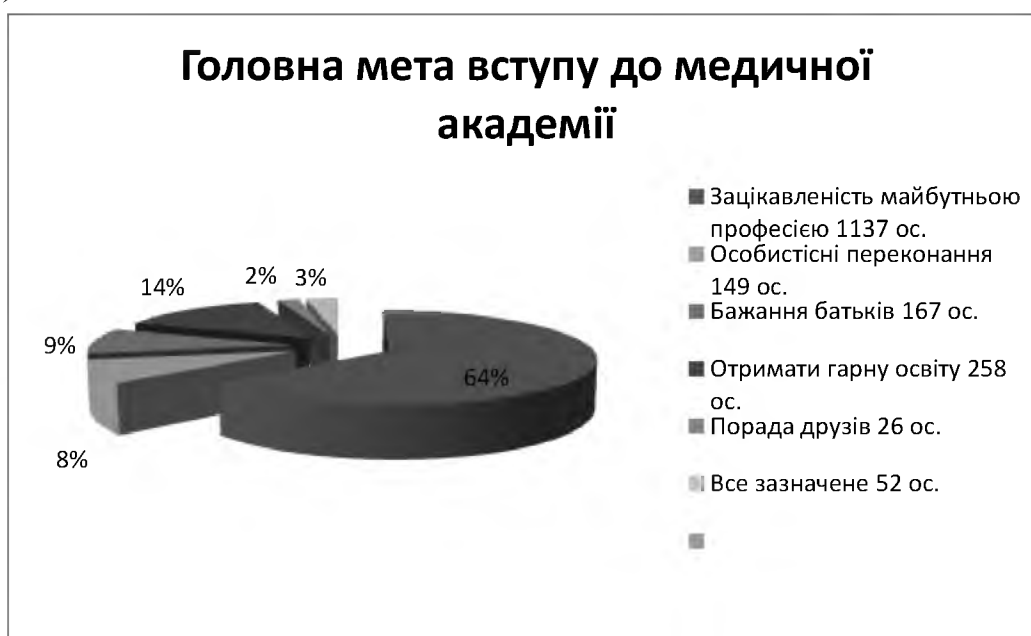

Рис. 3

Через опитування з'ясовані провідні мотиви навчальної діяльності (Рис. 4).

Рис. 4

Для періоду адаптації характерні такі емоції: внутрішня напруженість, невпевненість у власних силах та емоційна насиченість подіями. Спостерігаються труднощі зосередженості, підвищеної тривожності та порушення сну. Студенти націлені на отримання високих оцінок, порівнюють себе з одногрупниками.

Легше процес адаптації відбувається в студентів, які мають розвинені такі особистісні риси: самостійність, наполегливість, комунікативність, відповідальність, доброзичливість, організованість. Успішній адаптації сприяють такі важливі фактори: свідоме професійне самовизначення, задоволення особистим статусом, високий рівень мотивації, стресостійкість. Студенти-першокурсники вибрали такі необхідні на початковому етапі фактори, що впливають на здорову адаптацію (Рис.5).

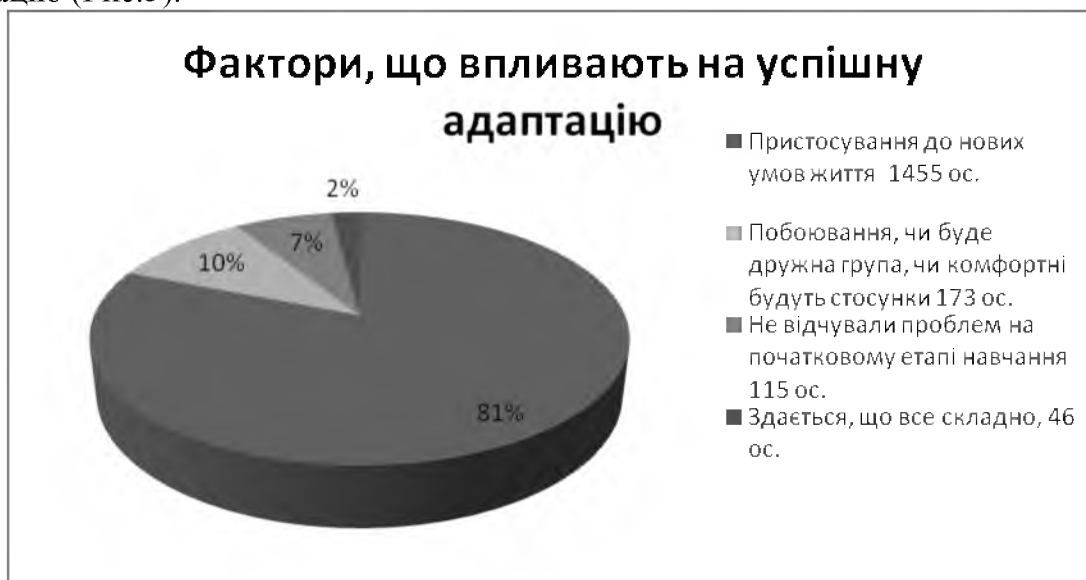

Рис.5

До яких же дій вдаються студенти в ситуаціях, коли виникають певні труднощі? Стратегії розв'язання проблем у навчанні обрали такі (Рис. 6).

Рис. 6

Відомо, що академічна група є вирішальним мікросоціальним середовищем існування особистості, а також одним із найдієвіших засобів виховання. Саме особистісні взаємовідносини є важливим фактором емоційного клімату групи, «емоційного благополуччя» її членів. Знайомство студентської молоді з новим колективом, його звичаями і традиціями, становлення нових видів діяльності, пристосування до умов побуту відбуваються поступово. Дані про стосунки в групах указують на сприятливий соціально-психологічний клімат у студентських колективах (Рис. 7).

Рис. 7

На початковому етапі навчання студенти-медики мало обізнані з питаннями навчального процесу, але поступово адаптуються, знаходять відповіді на всі питання, що їх турбують (Рис. 8).

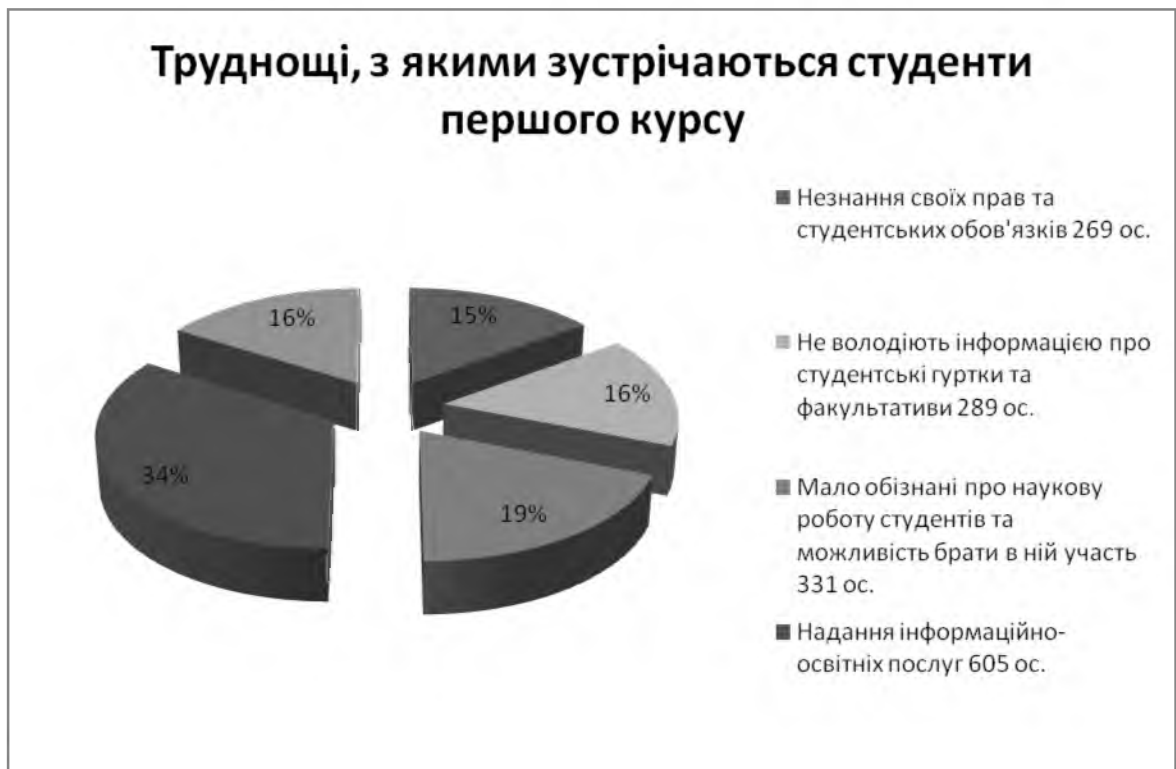

Рис.8

Важливим недоліком є відсутність умінь першокурсників самостійно працювати, конспектувати, розподіляти час, увагу. Це призводить до того, що до занять не встигають якісно підготуватися більшість студентів (Рис.9).

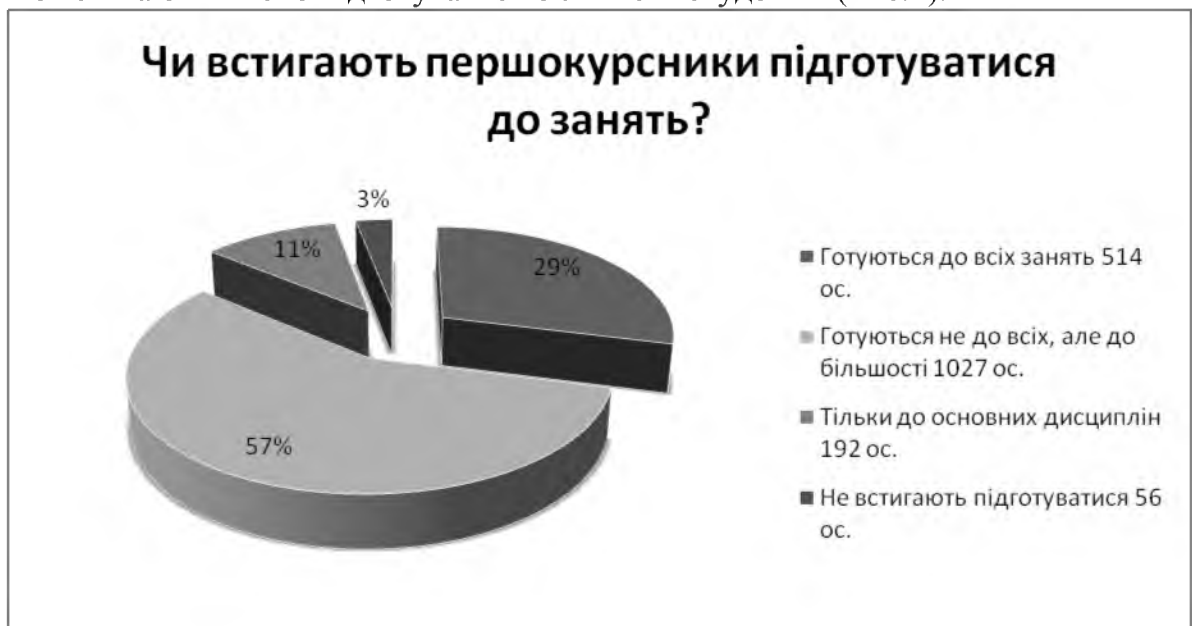

Рис.9

Доцільно нагадати, що між системами шкільної і вищої освіти є значні відмінності, які вимагають від першокурсників якісної перебудови системи навичок і психологічних умінь. Варто звернути увагу на роль куратора академічної групи як помічника в процесі адаптації студентів. Важливим чинником допомоги в інформуванні про особливості навчально-виховного процесу першокурсників виступає студентський куратор, який визначається на початку навчального року Студентським парламентом.

Така курація забезпечується методичними матеріалами з основ самостійної роботи та інших елементів [4]. Допомогу кураторів відчувають більшість студентів груп нового набору (Рис.10)

Рис.10

Дослідження виявило, які основні проблеми турбують студентів груп нового набору (Рис.11).

Рис.11

Анкетування визначило, що, на думку студентів, їм заважає досягти кращих результатів у навчанні (Рис.12)

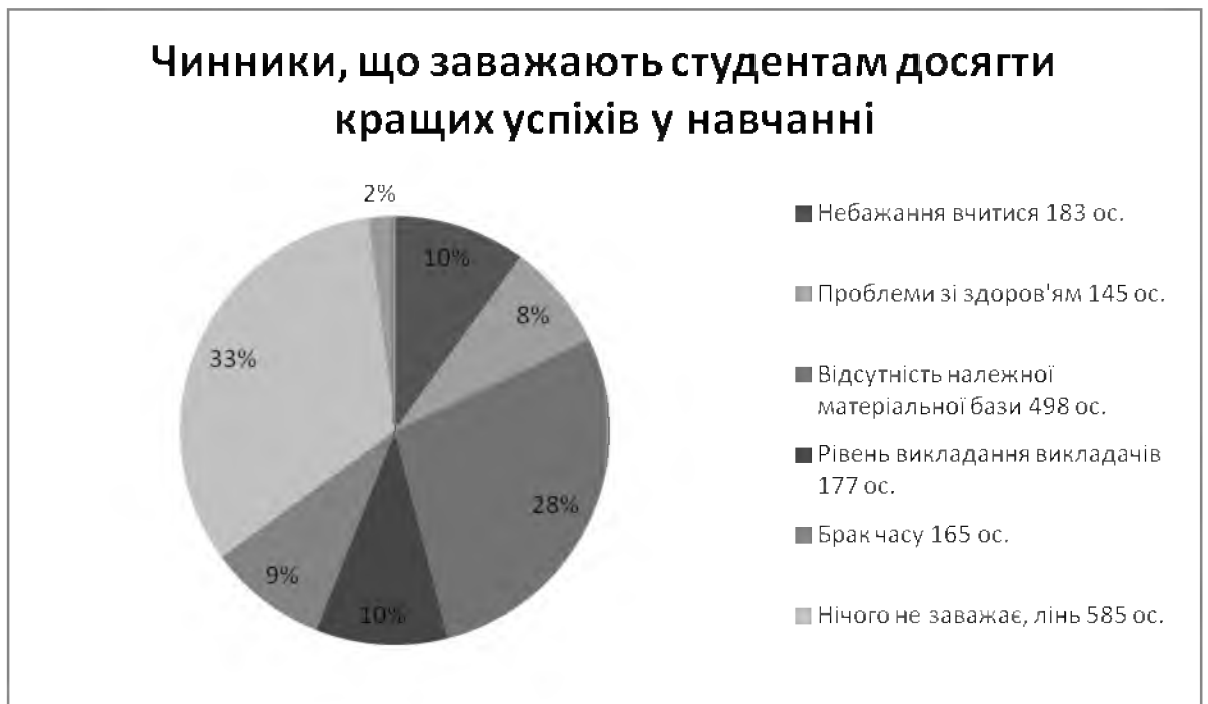

Рис.12

Студенти вважають, що якби вони не лінувалися, то добре б навчалися. Справжні причини труднощів – це необхідність якісної зміни стилю роботи, адже навчальна робота за принципами шкільної освіти виявляється недостатньо ефективною і раціональною у ВНЗ. Для вдосконалення навчальної діяльності, на думку студентів, необхідні такі фактори (Рис.13).

Рис.13

Опитування надало інформацію про те, який має бути викладач, на думку студентів (Рис.14).

Рис.14

Студентам-медикам були запропоновані варіанти відповідей щодо методів і прийомів для кращого сприймання навчального матеріалу (Рис.15).

Рис.15

Для полегшення процесу адаптації для студентів груп нового набору була запропонована консультативна підтримка психологічної служби академії та цикл психологічних тренінгів за програмою «Розвиток особистості майбутнього лікаря», які спрямовані на знайомство і згуртування групи. Такі зустрічі знімають втому, напруженість, мають позитивний вплив на психічне здоров'я студентів.

На психологічних тренінгах активізуються функції уваги, пам'яті, мислення, знижується рівень тривожності, агресивності, підвищується інтерес до навчання. На зустрічах із психологами студенти навчаються прийомам саморегуляції функціональних станів, ознайомлюються з новітніми методами їх корекції (арт-терапія, медитація, м'язова релаксація) [2].

Ми пропонуємо співпрацю практичних психологів із кураторами груп, орієнтовану на пропаганду здорового способу життя, запобігання і профілактику

девіантної поведінки, поради щодо встановлення режиму навчання та відпочинку, рекомендації щодо налагодження дружніх стосунків у академічній групі. Куратори надають студентам рекомендації щодо організації та виконання самостійної навчальної роботи (як конспектувати лекцію, писати реферат, як скласти конспект, вчитися слухати викладача, ефективно готуватися до іспитів тощо)[4].

Висновки

Отже, адаптація студентів першого курсу займає важливе місце в навчально-виховному процесі. Саме вона формує нове ставлення до майбутньої професії; засвоєння нових навчальних норм, оцінок, способів і прийомів самостійної роботи та інших вимог. Дослідження довело, що адаптацію в академії та медичному коледжі проходять у тій чи іншій формі всі першокурсники. Від якості й успішності цього процесу залежить подальший особистісно-професійний розвиток учорашнього студента – майбутнього професіонала.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буняк Н. А. Адаптація студентів до навчання у вищих навчальних закладах / Н. А. Буняк // Психологія і особистість. – 2013. – № 1. – С. 32 – 44.
2. Волошина М. Арт-терапія у роботі зі студентами в період адаптації до навчання / М. Волошина // Психолог. – 2013. – № 13-14. – С. 107 – 112.
3. Казміренко В. П. Програма дослідження психосоціальних чинників адаптації молоді людини до навчання у ВНЗ та майбутньої професії // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – №6. – С. 76 – 78.
4. Коробова О. На допомогу студенту-першокурснику / О. Коробова // Психолог. – 2013. – № 13-14. – С. 33 – 57.
5. Перепечіна Н. Психологічна адаптація студентів-першокурсників до навчання у виші / Н. Перепечіна // Соціальна психологія. – 2011. – № 6. – С. 122 – 131.

УДК : 378.091.3:004

Рак О. М.

ВДНЗУ “Буковинський державний медичний університет”, м. Чернівці ЦИФРОВА ПЕДАГОГІКА ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТАМИ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті йдеться про стрімкий розвиток цифрових технологій у педагогіці та перспективні освітні можливості щодо викладання іноземних мов за професійним спрямуванням завдяки мережі Інтернет. Необхідність підвищення якості навчання і його результатів у зв'язку з новими соціально-економічними відносинами, які встановлюються в нашій країні, очевидна. Це вимагає формування пізнавальної активності студентів уже в процесі навчання іноземних мов в університеті. Тільки потужна матеріально-технічна база, високопрофесійні науково-педагогічні кадри, оновлений зміст навчання і його гуманітаризація, застосування в навчальному процесі сучасних комп'ютерних інформаційних технологій та інноваційних форм навчання, можливість поглибленого вивчення іноземних мов сприятимуть ефективному оволодінню професією лікаря й формуванню особистості майбутніх фахівців.

Ключові слова: *цифрові технології, іноземна мова за професійним спрямуванням, інноваційні форми навчання, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище.*

The article deals with the rapid development of digital technology in pedagogics and promising educational opportunities concerning teaching foreign languages in a professional direction with a help of the Internet. It doesn't need to be said that the raise